

SZABAD NÉP

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJÁNAK KÖZPONTI LAPJA

XIII. ÉVFOLYAM, 44. SZÁM

ÁRA 60 FILLÉR

HÉTFŐ, 1955. FEBRUÁR 14

Jasznovnak, a moszkvai szovjet végrehajtó bizottsága elnökének üdvözlőlevele Budapest dolgozóihoz

Kedves elvtársak!

Ezen a napon, amikor Magyarország fővárosa a fasiszta iga alól való felszabadulásának tizedik évfordulóját ünnepli — a Szovjetunió fővárosa, Moszkva dolgozói és a magam nevében üdvözlöm Budapest dolgozóit.

Tíz esztendővel ezelőtt a Szovjet Hadsereg csapatai, a magyar hazafiak tevékeny segítségével felszabadították a hitleristák megszállása alól a magyar fővárost, Budapestet. Ezután hamarosan felszabadult Magyarország egész területe. A békeszerető magyar nép egész nagyszerű történelme folyamán elsősorban lélegezhetett szabadon.

Moszkva dolgozói nagy érdeklődéssel figyelik a szabadságszerető Magyarország életét. Jól tudjuk, milyen óriási károkat okozott a magyar népnek a kapitalisták által rákényszerített háború: Budapest lakóházaiknak és üzemeinek 30 százaléka megsemmisült, illetve súlyosan megsérült, a fasiszták felrobbantották Budapest valamennyi hidját. De azt is tudjuk, hogy Budapest dolgozói már felszabadulásuk első napján hozzáálltak a magyar főváros helyreállításához. Tudjuk, hogy Budapest még szebb lett, mint a háború előtt volt. Új házak, utcák és lakónegyedek épültek, új terek és parkok létesültek, új gyárak és üzemek épületei magasodnak. Tudjuk, hogy a dolgozók előtt szélesre tárultak az iskolák és az egyetemek, a színházak és a műzeumok kapui.

Tudjuk, hogy teljesen megújodott az állandóan fejlődő magyar főváros élete is. Eltűntek a belváros és a külvárosok közötti egykori különbségek. Tudjuk, hogy Budapesten nincsenek többé arisztokratikus vagy burzsoá negyedek, amelyek egykor az ipari

és pénzmágnások hatalmát jelképezték. Mi, moszkvalak nagy örömmel értesülünk az önök sikereiről. Örülünk, hogy a magyar és a szovjet nép barátsága állandóan erősödik.

De egyben örülünk annak is, kedves barátaink, hogy elmondhatjuk önöknek: a Szovjetunió fővárosa, Moszkva napról napra fejlődik és szépül. Moszkva — hazánk legnagyobb ipari központja. A moszkvaiak — az egész szovjet néppel egyetemben — sikeresen harcolnak az ötödik ötéves terv határidő előtti teljesítéséért. A moszkvai ipari üzemek az elmúlt évben termelési területek határidő előtt teljesítették. A főváros gyárai, üzei és szövetkezeti vállalatai 55 százalékkal több iparcikket termeltek, mint 1950-ben.

Nagy ütemben folyik Moszkva új-jáépítési tervének megvalósítása. Az utolsó négy évben 3 240 000 négyzetméternyi területet kitévő lakást, 106 iskolát, több kórházat építettünk, bővítettük az óvodák, bölcsődék, valamint a kulturális intézmények hálózatát. Moszkvában a legközelebbi évek során hatalmas építkezési programot valósítunk meg. Az idén 1 millió négyzetméternyi területet kitévő lakást építünk, 43 iskolát, 19 kórház-épületet, új filmszínházakat, óvodákat, mosdókat, fürdőket és más kommunális intézményeket adunk át rendeltetésüknek. Jelentős eredményeket értünk el az utóbbi évek során a városi közlekedés, a gáz-, vízvezeték- és csatornahálózat fejlesztésében, utak és hidak építésében, a város rendezésében és parkosításában is.

A dicső évforduló napján a moszkvaiak forrón köszöntik Budapest dolgozóit és az egész magyar népet. Kedves elvtársak, további nagy sikereket kívánok önöknek a szocializmus felépítésében!

Budapest felszabadítása nemcsak nemzeti örömnepünk, hanem az örök magyar—szovjet barátság ünnepe is

Ünnepi ülés Budapest felszabadulásának 10. évfordulóján

A Magyar Dolgozók Pártja Budapesti Bizottsága, Budapest Főváros Tanácsa és a Hazafias Népfront budapesti bizottsága a főváros felszabadulásának tizedik évfordulója alkalmából vasárnap este ünnepi díszelőadást rendezett az Erkel Színházban. A gyönyörűen felkészített színpad felett aranybetűs felirat hirdette: „Eljen és erősödjék a magyar nép és a Szovjetunió népeinek örök, megingathatatlan barátsága.”

Az ünnepség elnökségében foglalt helyet Rákosi Mátyás, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének első titkára, Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Farkas Mihály, Hegedűs András, Apró Antal, Hidas István, Ács Lajos, Szalai Béla, a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagjai, Bata István és Mekis József, a Politikai Bizottság póttagjai, Matolcsi János, az MDP Központi Vezetőségének titkára, Erdei Ferenc, a Magyar—Szovjet Társaság elnöke, földművelésügyi miniszter, Baranyai János, Budapest Főváros Tanácsa végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, Bíró Ferenc, a kohó- és gépipari miniszter első helyettese, Borsos László, az MDP V. ker. bizottsága első titkára, Bartos István, Budapest Főváros Tanácsa végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, Barta Bertalan, a Kismotor- és Gépgyár igazgatója, Bereczky Albert református püspök, Borsányi Károly pedagógus, Csikész József, az MDP Budapesti Bizottságának titkára, Deák János Kossuth-díjas művezető, Ék Sándor Kossuth-díjas érdemes művész, Farkas László, az MDP Budapesti Bizottságának másodtitkára, Földes László, a Rákosi Mátyás Művek pártbizottságának első titkára, Gegesi-Kiss Pál Kossuth-díjas, a Budapesti Orvostudományi Egyetem dékánja, Gyáros László, a munkásmozgalom régi harcosa, Hantos János, az MSZT budapesti szervezetének titkára, Harrer Ferenc, a Hazafias Népfront budapesti bizottságának elnöke, Hazai Jenő vezérőrnagy, Hevesi Gyula, a Magyar Tudományos Akadémia levelezőtagja, Horváth János, az MDP IX. ker. bizottság első titkára, Hunya István, a munkásmozgalom régi harcosa.

Az elnökség tagja volt Illés Béla Kossuth-díjas író, Kiss Károly, az MDP Központi Ellenőrző Bizottságának elnöke, Kadosa Pál Kossuth-díjas érdemes művész, Kassai Géza kandidátus, egyetemi tanár, Karinthy Ferenc író, Kopácsi Sándor rendőrezredes, a Belügyminisztérium budapesti főosztályának vezetője, Kovács Antal, a DISZ budapesti bizottságának első titkára, Kovács Endre, a Budapesti Pártbizottság osztályvezetője, Komját Aladár, a Társadalmi Szemle rovatvezetője, Közből József, az MDP Központi Vezetőségének tagja, Kristóf István, az MDP Központi Revíziós Bizottságának elnöke, Lengyel József, a KPM Vasúti Főosztály pártbizottságának titkára, Madarász Emil író, Mag Béla, a Katolikus Papok Országos Békebizottságának titkára, Mező Imre, az MDP Budapesti Bizottságának titkára, Mikó József Budapest Főváros Tanácsa végrehajtó bizottságának titkára, Moór János dolgozó paraszt, Muszka Imre Kossuth-díjas esztergályos, a szocialista munka hőse, Nemes Dezső Kossuth-díjas, a Szikra Könyvkiadó vezérigazgatója, Non György népművelési miniszterhelyettes, Ormai Árpádné Kossuth-díjas sztahanovista, a Haza Fésűsfonó- és Szövőgyár szövődjének h. vezetője, Pais Dezső Kossuth-díjas akadémikus, Pesta László Budapest Főváros Tanácsa végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, Pióker Ignác Kossuth-díjas gyalus, a szocialista munka hőse, Pongrácz Kálmán, Budapest Főváros Tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke, Puha László kisiparos, Pusztai Mihály őrnagy, az MSZHSZ budapesti bizottságának titkára, Rostás István Budapest Főváros Tanácsa végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, Ratkó Anna, a SZOT titkára, Róder Béla Kossuth-díjas esztergályos, Suhajda József, Budapest III. ker. pártbizottság első titkára, Szili Géza Budapest Főváros Tanácsa végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, Szóczei Sándor Kossuth-díjas Kovács, művezető, Szűcs Lajos, a Magyar Dolgozók Pártja Budapesti Bizottságának titkára, Tóth Lajos vezérőrnagy, Vajdai Lajosné, az MNDSZ budapesti szervezetének elnöke, Varga Gyula altábornagy, Zsidi Gyula ezredes, Zsedely József Kossuth-díjas művezető.

Pongrácz Kálmán elvtárs megnyitó beszéde

Tisztelt ünneplő közönség! Tisztelt elvtársak! Üdvözlöm a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának megjelent tagjait (Nagy taps), élükön a Központi Vezetőség első titkárával, Rákosi Mátyás elvtárral

(taps.) A kegyelet és a hála zászlóját hajtjuk meg a szovjet hősök sírjai és szívünkbe zárt emléke előtt, akik a magyar síkságon, a budai hegyekben, a főváros falai között legdrágább kincsüket, életüket adták népünk szabadságáért.

A magyar és a szovjet himnusz elhangzása után Pongrácz Kálmán nyitotta meg az ünnepséget.

„A Szovjet Hadsereg dicső győzelme” — V. F. Vorobjov tábornok cikke az Izvesztyijában Budapest felszabadításának tizedik évfordulója alkalmából (2. oldal)

Zsukov elvtárs beszélgetése Hearst, Kingsbury Smith és Conniff amerikai újságírókkal (3. oldal) A kínai népi erők felszabadították a Tacsenszigetsoportot (3. oldal)

Tanácskozást tartottak az ázsiai országok értekezletének előkészítésére (3. oldal) Ökölívóink szép győzelme a bolgár válogatott ellen (4. oldal)

A MAI SZÁMBAN

elnökhelyettesét, mondja el ünnepi beszédét. Ezután Hidas István, a Magyar

Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese mondott ünnepi beszédet.

Hidas István elvtárs ünnepi beszéde

Elvtársak!

Ma 10 éve, hogy hazánk fővárosa, Budapest, a Szovjet Hadsereg hősi erőfeszítése és áldozata árán majdnem kéthónapos ostrom után felszabadult a fasiszta rabságból. Elcsitult a harci zaj, nem robbantak többé a repülőbombák, elhallgattak az ágyúk, nem kelepelték a géppuskák. Az ostromtól megtépázott, sokat szenvedett magyar fővárosra felvirradt a szabadság.

Emlékezzünk, elvtársak!

1944-ben végső haláltáncát járta a negyedszázados Horthy-fasizmus uralma, s vele együtt a kapitalisták és földbirtokosok úri Magyarországa is. A kizsákmányoló úri rend, amely 25 éven át kegyetlen terrorral, tengernyi vérrrel, irgalmatlan elnyomással tartotta fenn magát, most minden ereztékében recsegett-ropogott, az összeomlás előtt állt.

A háború 1944 őszén elérte hazánk területét. A megrémült uralkodó osztály mitsém törődött a nép, a haza érdekével, csak saját bőrét akarta menteni és az országot teljesen a német fasiszták és a nyilas sörredék kezére adta. Teljessé vált a

létbizonytalanság. Megkezdődött az ország tervszerű kirablása és lerombolása, ártatlan emberek tízezeinek legyilkolása, Rablás, börtön, gettó és halál járt a nyilas csőcselék nyomában. A német propaganda közben teli szájjal harogta, hogy Budapestnél megállítják a Szovjet Hadsereget, bevetik a csodafegyvert. A német fasiszták és magyar cinkosaik cinikusan készültek Budapest elpusztítására, sok százezer ember, köztük aggok, nők és gyermekek kiirtására. Nem rajtuk múlt, hogy nem így történt.

Amikor megkezdődött a budapesti csata, a hitlerista csapatok és magyar csatlósaiak elkecseregett, eszelen, értelmetlen védekező harcok tüzebe borították a várost, és elkövezték azt a háborúk történetében példa nélkül álló gaztetten is, hogy orvul meggyilkolták a Szovjet Hadsereg hozzájuk küldött parlamentereit. A szovjet főparancsnokság mégis megkímélte hazánk fővárosát. A szovjet ágyúk nem lötték rommá Budapestet, a Szovjet Hadsereg hosszantartó véres ostrom után nagy emberáldozattal, súlyos küzdelmek árán szabadította ki a fasiszták karmaiból.

A kommunisták vezetésével indult meg az új élet építése

Még dúlt a budapesti csata, amikor az ország felszabadított területein már megindult az élet.

Amikor Budapest felszabadult, népünk az új, szabad élet útján már megtette az első, történelmi lépéseket. A mindaddig üldözött, az illegális ezerszázalékos köztársaság vezetői, a politikai, gazdasági és kulturális élet számos vezető személyisége, a termelőmunka kiváló dolgozói, Kossuth-díjas írók, művészek, tudósok.

A magyar kommunisták kezdeményezésére Szegeden megalakult a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front — a mai Hazafias Népfront elődje — már működött és hirdette, hogy a demokratikus és hazafias erőknek saját erőfeszítéseikkel kell az országot talpraállítaniuk. Deha-

Szovjet Hadsereg csapatai győzelmesen befejezték a budapesti csatát. A Dunántúlon még folytak a nehéz harcok, de a magyar nép már boldogan lélegzett fel: „Budapest, az ország szíve szabad!”

Elvtársak! A hálás magyar nép schesem fogja elefedni, hogy hazája forrón szeretett fővárosát a Szovjet Hadsereg hős katonái szabadították fel, hogy Budapest népét ők vezették ki a második világháború véres poklából, a Horthy-fasizmus rabságából. Nekik köszönhetjük, hogy Budapest lakói szabadon, a jövőben bizva indulhattak el az új élet, a népi demokrácia győzelmes útján.

De a budapestiek nemcsak felszabadítóikra, hanem első támaszukra, segítőkire is találtak a szovjet katonákban. Ők adták az első karéi kenyeret az éhezők kezé-

Malinovszkij marsall cikke a Pravdában a Budapestért vívott csatáról